

Istoria Imperiului Bizantin

Gherasim Nicu-Daniel – CNI „Spiru Haret”, Suceava; daniel.gherasim@yahoo.com

Cazaciuc Robert Lucian – CNI „Spiru Haret”, Suceava;

cazaciuc_lucian@yahoo.com

Coman Florin Alexandru – CN „Ștefan cel Mare”, Suceava, alx.coman@yahoo.com

Prof. Costineanu Raluca – CN „Ștefan cel Mare” Suceava

rcostineanu@yahoo.com

Prof Giorgie Daniel Vlad – CN „Ștefan cel Mare” Suceava

geodalv@yahoo.com

Abstract

„Istoria Imperiului Bizantin” este un soft educațional complex ce ne prezintă într-un mod interactiv acest capitol din istorie. Sunt alese 8 secvențe importante din istoria de 1000 de ani a imperiului și sunt prezentate într-un mod original: elevul va citi ideile principale din lecție (evenimentele principale) care de obicei se regăsesc pe un pergament și va urmări pe hărțile diverse, alese special de noi, impactul acestora. În crearea acestor lecții a fost depusă o muncă enormă, am încercat să prezentăm secvențele folosindu-ne de elemente cât mai diverse și originale (hărți interactive, scheme interactive, studiu de caz al căderii Constantinopolului). Structura lecțiilor diferă de la o lecție la alta, elevului i se pune la dispoziție la orice moment din soft posibilitatea de a aprofunda, de a căuta un cuvânt în dicționar, de a nota o idee sau de a se autoevalua.

1. Introducere

Se prezintă într-un mod interactiv principalele secvențe din istoria de 1000 de ani a Imperiului Bizantin. Au fost alese 8 secvențe importante pe care le oferim elevului într-un mod plăcut de învățare prin lucru cu harta, exerciții, scheme interactive și un amplu studiu de caz al căderii Constantinopolului. Fiecare capitol este structurat în așa fel încât prin interactivitatea elev-soft să captăm atenția elevului. Pentru ca elevul să fie captivat de subiect, iar multitudinea de informații să nu-l îndepărteze de la subiect sau să-l plictisească, întregul material este structurat astfel încât elevul să poată parcurge lecțiile în două moduri: de sinteza, citind doar informațiile cheie, și urmărind simulările și schemele puse la dispoziție, sau prin aprofundare. Pentru învățarea intensă a conținutului, elevul are la dispoziție posibilitatea de a citi mai multe informații despre respectivul subiect. Cele opt fragmente din istoria Imperiului Bizantin alese sunt: „Construirea Imperiului Roman de Răsărit”, „Domnia lui Iustinian”, „Imperiul Grec Medieval”, „Civilizația clasică bizantină”, „Declinul Imperiului Bizantin”, „Căderea Constantinopolului”, „Cultura și arta bizantină” și „Moștenirea și importanța Imperiului Bizantin”. Imperiul Roman de Răsărit sau Imperiul Bizantin sunt termeni folosiți, în mod convențional, pentru a numi Imperiul Roman din Evul Mediu având capitala la Constantinopol. Nu există un consens în ceea ce privește data de început a perioadei bizantine. Unii o plasează în timpul domniei lui Dioclețian (284-305), datorită reformelor administrative pe care acesta le-a introdus, împărțind imperiul în pars Orientis și pars Occidentis. Alții plasează evenimentul în timpul domniei lui Teodosiu I (379-395) și a victoriei

creștinismului împotriva păgânismului, sau, după moartea sa din 395, în momentul divizării Imperiului în jumătățile de vest și de est. Alții plasează această dată mai târziu, în 476, când ultimul împărat vestic, Romulus Augustus, a fost forțat să abdice, astfel lăsându-l pe împăratul din estul elenizat ca singur împărat roman. În orice caz, schimbarea a fost graduală și, până în 330, când împăratul Constantin I și-a inaugurat noua capitală, procesul de elenizare și creștinare erau deja în curs. Elevul va studia modificările suferite de imperiu în decursul timpului citind textele prezentate și observând impactul acestora pe o hartă dată. De asemenea, elevul este pus la sfârșitul fiecărei secvențe de învățare să-și autoevalueze cunoștințele dobândite în acea secvență prin exerciții cât mai atractive.

2. Structurarea lecțiilor

Modul de structurarea al lecțiilor este un element important în softul prezentat de noi. Ne-am concentrat mult asupra acestui lucru întrucât am dorit să oferim elevului un cadru plăcut de învățare, care să nu îl plictisească și credem că am reușit acest lucru. Începând cu prima secvență, elevul este întâmpinat de un ecran cu un design plăcut și el va trebui să citească informațiile ce apar pe pergament și, realizând click pe butoanele *next* și *prev*, reprezentate specific, el va observa pe hartă impactul exact al informațiilor. Acesta este un mod, cel mai simplu, de a parcurge lecția. În secvențele următoare elevul va avea de descoperit realizând click pe locuri de pe hartă, pe anumite butoane speciale sau pe alte elemente. Desigur, elevul va ști ce să facă la fiecare moment din soft pentru că va avea disponibilă cerința de lucru într-o căsuță de pe ecran. Fiecare secvență conține și o parte de autoevaluare prin care elevul va putea să își testeze cunoștințele dobândite pe parcursul lecțiilor. Această parte conține exerciții atractive diverse : de descoperit anumite teritorii pe hartă colorând harta corespunzător, exerciții cu itemi pereche, de completat organizatoare grafice sau asociograme etc.

Tot fiecare secvență cuprinde și parte de aprofundare unde poate citi întreaga lecție de unde au fost extrase ideile principale și prezentate amplu.

3. Exemplu de lecție interactivă

Vă vom prezenta pe scurt una din cele mai simple lecții interactive cu observația că secvențele diferă mult între ele deci cea pe care vă vom prezenta este unică, ca de altfel, fiecare lecție din soft prezintă elemente unice.

De exemplu alegem a 3a lecție: Imperiul Grec Medieval. În această lecție elevul va avea de învățat factorii ce au dus la formarea lui, consecințele formării și trăsăturile dobândite de imperiu în urma acestui fapt. Sunt 4 factori principali și sunt prezentați fiecare pe câte o pagină diferită, iar pe ultima pagină am reprezentat schematic consecințele celor 4 factori. Elevul va da click, pe rând, pe factori (apare factorul), pe consecințe (apare consecința), pe trăsături (apare trăsătura și harta cu legenda). În continuare, efectuând click pe butonul start, va observa pe hartă exact modificările suferite de imperiu cu precizările de rigoare conform factorului studiat.

Imperiul Bizantin

Imperiul Grec Medieval

Sarcină de lucru : Pentru a rezolva acest exercițiu dați click, pe rând, pe Factori, Consecințe, Trăsături și urmăriți animația.

Factori

Imperiul a pierdut provinciile orientale și nordul Africii prin cucerirea lor de către arabi. A pierdut în anul 602 și sudul Dunării, nordul Balcanilor fiind luat în stăpânire de către slavi.

Consecințe

Imperiul este redus la Asia Mică și sudul Greciei cu Tesalonica.

Trăsături

Politică externă defensivă.

La începutul secolului VII

Legendă:

- Hotarele Imperiului Bizantin
- Territorii luate în stăpânire de slavi după 602
- Territorii orientale cucerite de arabi la sfârșitul sec. VII și începutul sec. VIII

Reia Start

Pagina: 1/5

Și ultima pagină ce conține consecințele celor patru factori prezentați:

Imperiul Bizantin

Imperiul Grec Medieval

Sarcină de lucru : Dați click, pe rând, pe titlurile de sub grafic pentru a vizualiza care dintre elementele de deasupra acestuia au rezistat până la sfârșitul secolului VII.

Categorie	Sfârșitul secolului VII	Începutul secolului VII
Populație	Scădere	Stabil
Limbă	Scădere	Stabil
Religie	Scădere	Stabil
Economie	Scădere	Stabil

Pagina: 5/5

De asemenea, după studierea lecției, elevul are posibilitatea de a-și evalua cunoștințele dobândite prin 2 exerciții interactive.

Exercițiul 1 din 2 :

Cerință: Precizați care dintre cauzele reprezentate în coloana din stânga au dus la consecințele din coloana din dreapta, realizând corespondența. Pentru realizarea acestui lucru dai un click pe un buton din stânga și butonul corespunzător din dreapta.

- A pierdut teritoriile locuite de grupuri dizidente religioase: monofiziți.
- Imperiul a pierdut populația Romanizată din Balcani și pe cea orientală de origini semitice și mediteraniene.
- A pierdut centrele urbane principale.
- Imperiul a pierdut provinciile orientale și nordul Africii prin cucerirea lor de către Arabi. A pierdut în anul 602 și sudul Dunării, nordul Balcanilor fiind luat în stăpânire de către slavi.
- Imperiul bizantin a fost redus la Asia Mică și provinciile orientale.
- Imperiul a pierdut caracterul majoritar multiethnic. Limba latină este înlocuită cu limba greacă.
- Ortodoxia a devenit singurul cult preferat.
- Pierderea unor resurse economice. Țărănia devine baza socială a statului.

- Exercițiu cu itemi multipli.

- Exercițiu în care elevul va avea de completat o asociogramă prin drag&drop pe elementele din dreapta.

Exercițiul 2 din 2 :

Cerință: Selectați din elementele din stânga cerințele care credeți că definesc statul bizantin la sfârșitul secolului VII și completează cu ele organigrama din dreapta.

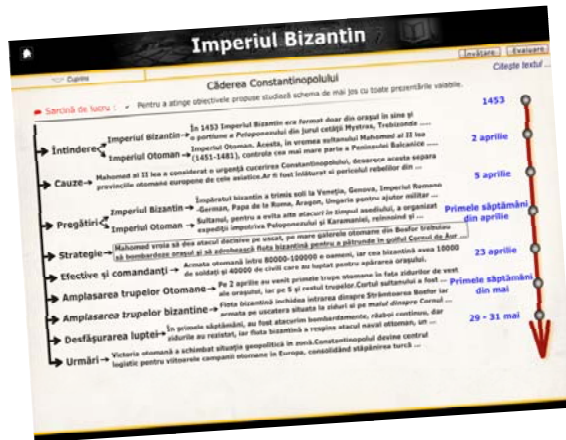
Verifică

4. Studiul de caz asupra căderii Constantinopolului

Unul din elementele originale ale softului este un studiu de caz asupra căderii Constantinopolului (sfârșitul Imperiului Bizantin). În această secvență am prezentat printr-o schemă interactivă (fiecare element din schemă este un buton) elementele ce au stat la baza acestei decăderi respectiv: îndindările celor două imperii, cauzele ce au dus la acest eveniment, strategia de luptă a celor două imperii, lupta propriu-zisă, urmările etc.. Toate aceste elemente sunt prezentate interactiv prin animații specifice pe hartă. Ne-am folosit de anumite elemente precum : soldați, bărci, butoaie etc. pentru a reprezenta aceste lucruri și precizăm că ele sunt doar fictive (nu reprezintă exact elementele reprezentate prin ele).

Schema:

Animație căderea Constantinopolului:

5. Arhiva proiectului

Proiectul prezintă o a doua parte cu alte elemente ajutătoare pentru elev pe care noi am numit-o arhivă. Aceasta se poate accesa de pe meniul principal ce apare la accesarea softului și cuprinde: Obiective generale ale softului, cronologie, documente, muzeu și bibliografie.

Cronologia este reprezentată pe două axe (x,y). Elevul va alege un secol de pe axa y și îi vor apărea pe axa x anii în care au avut loc evenimente importante din acel secol. Alegând punctul de intersecție dintre secolul x și anul y, pe pergament va apărea evenimentul respectiv.

La documente elevul are posibilitatea de a citi toate lecțiile precum și informații suplimentare culese de noi din diferite cărți,

Muzeul este de fapt o galerie virtuală cu poze scanate din cărți cu privire la întreaga istorie a Imperiului Bizantin.

6. Alte elemente ajutătoare

În cadrul softului am mai adăugat un dicționar de cuvinte în timp real, o parte de notițe unde elevul își poate nota oricând pe parcursul softului idei pe care le poate salva și apoi la o nouă accesare a softului încărca. De asemenea, am adăugat o testare complexă pe ponderi de dificultate cu întrebări alese random din baza de date care conține aproximativ 450 de întrebări. În partea de testare, elevul își poate alege lecțiile din care vrea să susțină testarea și ponderea de dificultate (1- ușor, 2-mediu, 3-greu) sau le poate combina. După ce va genera testarea, va avea la dispoziție 3 teste de tipuri diferite și 3 minute pentru fiecare test.

Tipurile de teste sunt:

- Test cu itemi multipli
- Test cu itemi pereche
- Test adevărat/fals

În finalul examinării, elevul va putea să vadă ce a greșit, care erau răspunsurile corecte și de ce erau corecte. Pentru un rezultat bun se oferă informații bonus din lecțiile din care a ales să fie testat, iar pentru un rezultat prost va primi sfaturi cu privire la ce mai are de studiat.

7. Concluzii

Prin acest soft am urmărit prezentarea acestui capitol din istorie într-un mod cât mai util pentru elev. Considerăm ca scopul nostru a fost atins și elevul s-a arătat cu adevărat interesat de parcurgerea lecțiilor chiar dacă nu este pasionat de istorie sau nu și-a dat interesul pentru această materie până acum. Diversitatea lecțiilor și modul interactiv de lucru și-au spus cuvântul. Softul a fost realizat folosind programele: Adobe Macromedia Flash CS4 cu actionscript 2.0, Visual Basic 6.0, iar pentru bazele de date am folosit Microsoft Access. Combinarea celor două platforme, Flash și Visual Basic s-a realizat într-un mod simplu, practic fișierul .swf a fost introdus folosind browserul standard din Visual Basic.

BIBLIOGRAFIE

- [1] Stelian Brezeanu : "O istorie a Imperiului Bizantin". Editura Albatros, București 1981;
- [2] Ardeleanu Ion, Berău Dumitrice: Atlas pentru istoria României. Editura Pid și Pod, București 1983
- [3] Ponalorice Gheorghe, Iouscu Vasile: Manual de istorie pentru clasa a IX-a. Editura Carminis, Pitești
- [4] Bornea Alexandru: Manual de istorie pentru clasa a IX-a. Editura Corint, 2005
- [5] Suter Constantin: "Istoria artelor plastice". Editura Didactică și Pedagogică, București 1960
- [6] Romanescu Gheorghe: "Marile bătălii ale românilor". Editura Sport-Turism, București 1082